

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

30 januari 2007

RAPPORT VAN DE VLAAMSE REGERING

**over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer
van de Vlaamse Gemeenschap in 2005**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door mevrouw Hilde Eeckhout**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Sven Gatz.

Vaste leden:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Hilde De Lobel, de heren Herman De Reuse, Felix Strackx, Christian Verougstraete;

de heren Erik Matthijs, Steven Vanackere, Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

de heer Gilbert Bossuyt, mevrouw Caroline Gennez, de heer Ludo Sannen;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heren Jaak Gabriels, Sven Gatz.

Plaatsvervangers:

de heren Erik Arckens, Erik Tack, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, de dames Veerle Heeren, Joke Schauvliege;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Herman Lauwers, Jacky Maes;

de dames Patricia Ceysens, Annick De Ridder, de heer Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Peumans.

Zie:

32 (2005-2006)

– Nr. 1: Rapport van de Vlaamse Regering

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING DOOR DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING	4
I.1. Inleiding.....	4
I.2. Evolutie van de rente (lange termijn – korte termijn) : de evolutie op de rentemarkten in 2005	4
I.3. Evolutie van de schuld – Schuldbeheer in 2005	8
I.4. Aflossing directe en indirecte schuld	11
I.5. Kostprijs van de schuld	12
I.6. Kasbeheer in 2005.....	13
I.7. Waarborgen in 2005	15
I.8. Rating.....	15
II. BESPREKING	15

DAMES EN HEREN,

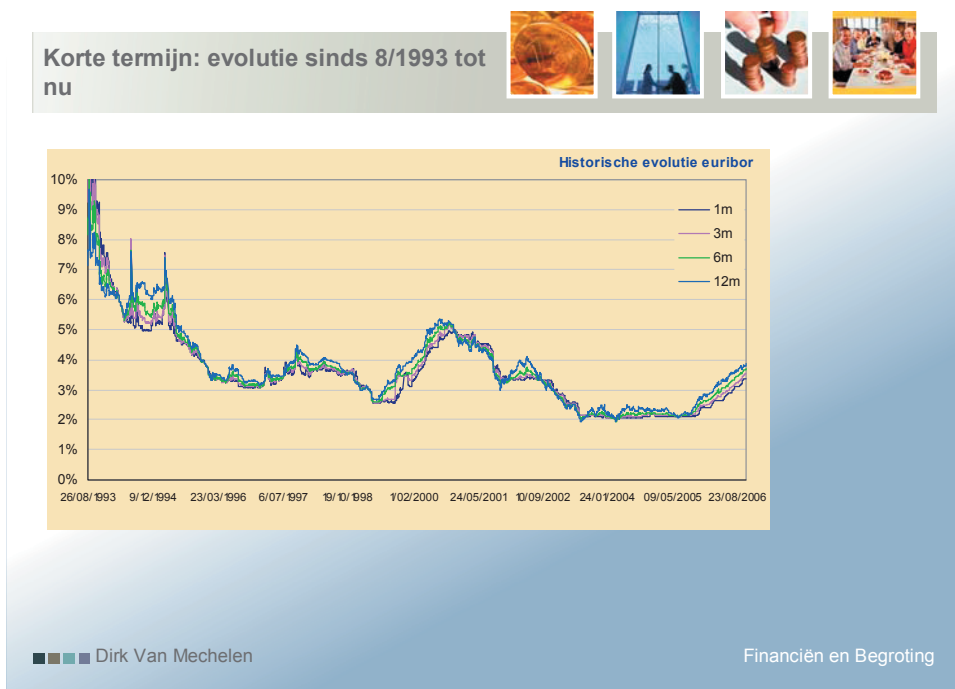
De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op dinsdag 7 november 2006 het rapport van de Vlaamse Regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap in 2005 (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 32/1).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

I.1. Inleiding

De heer *Dirk Van Mechelen*, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening verwijst naar het decreet van 7 mei 2004 inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, dat bepaalt dat het Vlaams Parlement aan de hand van een jaarlijks verslag geïnformeerd wordt over het gevoerde beleid inzake de thesaurie- en de schuldpositie van de Vlaamse overheid.

I.2. Evolutie van de rente (lange termijn – korte termijn): de evolutie op de rentemarkten in 2005

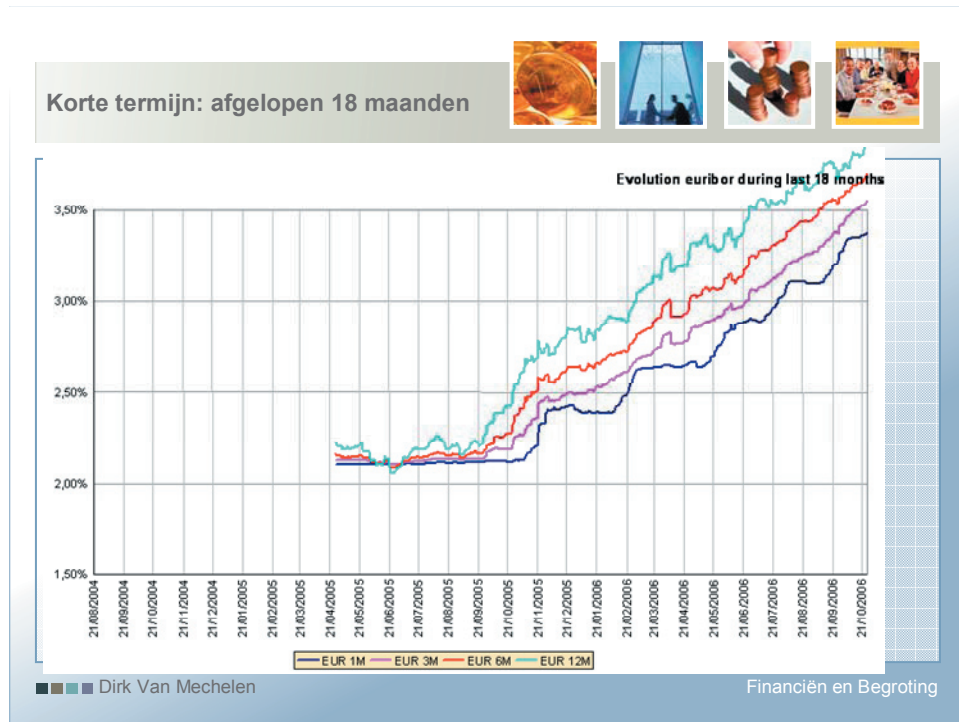

Minister Van Mechelen deelt mee dat in de Verenigde Staten de monetaire verstrakking, die in de zomer 2004 was opgestart, verder gezet werd. Eind 2005 bereikte de kortetermijnrente opnieuw het niveau van 4 percent.

In Europa daarentegen werd pas begin december 2005 voor de eerste maal de kortetermijnrente verhoogd tot 2,5 percent. In beide gevallen was de verhoging nodig om de oplopende inflatie af te remmen. Maar ondanks deze aantrekkende kortetermijnrente bereikte de langetermijnrente in de eurozone in de herfst van 2005 haar dieptepunt. Sindsdien is er wel een aarzelende stijging merkbaar. Ook voor de VS is de lange- termijnrente na eerst in het begin van 2005 gedaald te zijn, opnieuw geleidelijk aan het stijgen. Het is vooral de kortetermijnrente op twaalf maanden die versneld is gaan stijgen.

Het spreekt voor zich dat als gevolg van de snellere stijging van de kortetermijnrente de rentecurve in beide continenten vlakker werd. De minister hoopt dat deze evolutie zich niet blijft doorzetten tot een scenario van 'inverse rentecurve' (dus hogere rente op korte termijn dan op lange termijn), aangezien dit door nogal wat economen wordt aanzien als een ongunstige economische conjunctuur-indicator. Uit het verleden blijkt namelijk dat een toestand van inverse rentecurve niet altijd per definitie leidt tot een periode van economische recessie, maar wel is het zo dat hierdoor wel altijd de bedrijfswinsten dalen.

Evolutie kortetermijnrente laatste 18 maanden:

Curve vergelijking tussen VS en Europa:

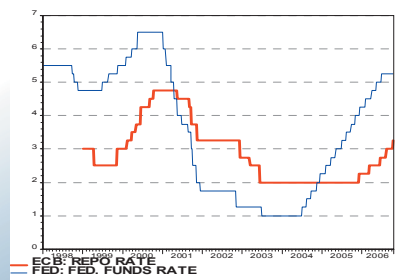
- **Europa: ECB reporente**

- Vandaag **3,25%** (na een reeks verhogingen met 25bp waarvan laatste in oktober)
- Verwachte verhoging tot **3,50% in december 06.**
- 2007: rustpauze?

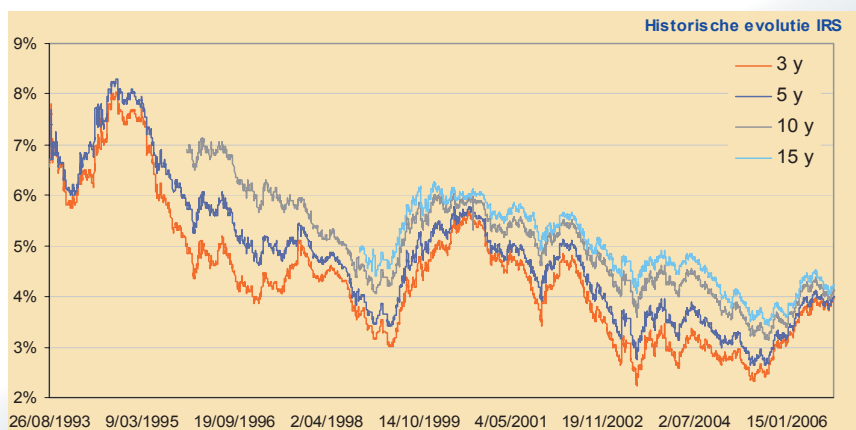
- **VS: Fed funds-rente**

- Geleidelijke optrekking van 1% in juni 04 naar **5,25% vandaag**
- Sinds juni onveranderd ondanks aanhoudende inflatiedruk
- 2007: verlaging 2de jaarheft met 50 bp?

5. ECB-reporente en Fed funds-rente (%)

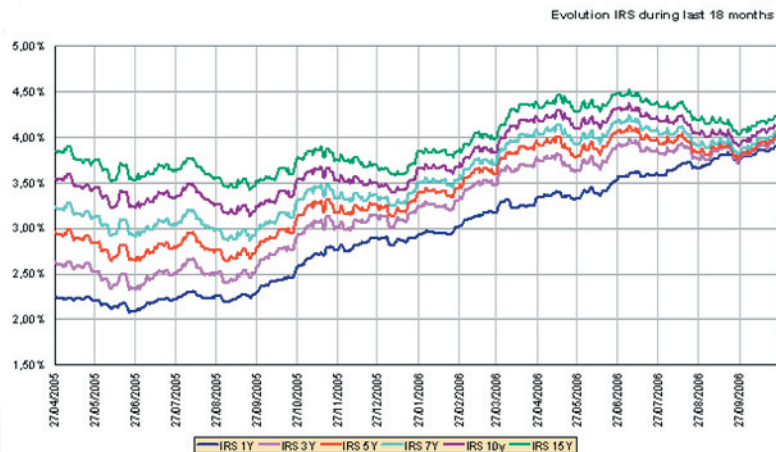

Lange termijn: sinds 8/1993 tot nu

Evolutie van de langetermijnrente de laatste 18 maanden:

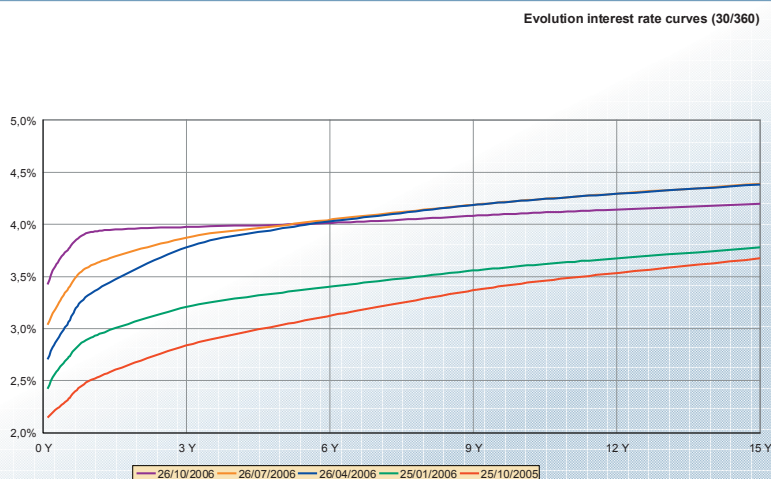
Lange termijn: afgelopen 18 maanden

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

Lange termijn: Rentecurve op verschillende data

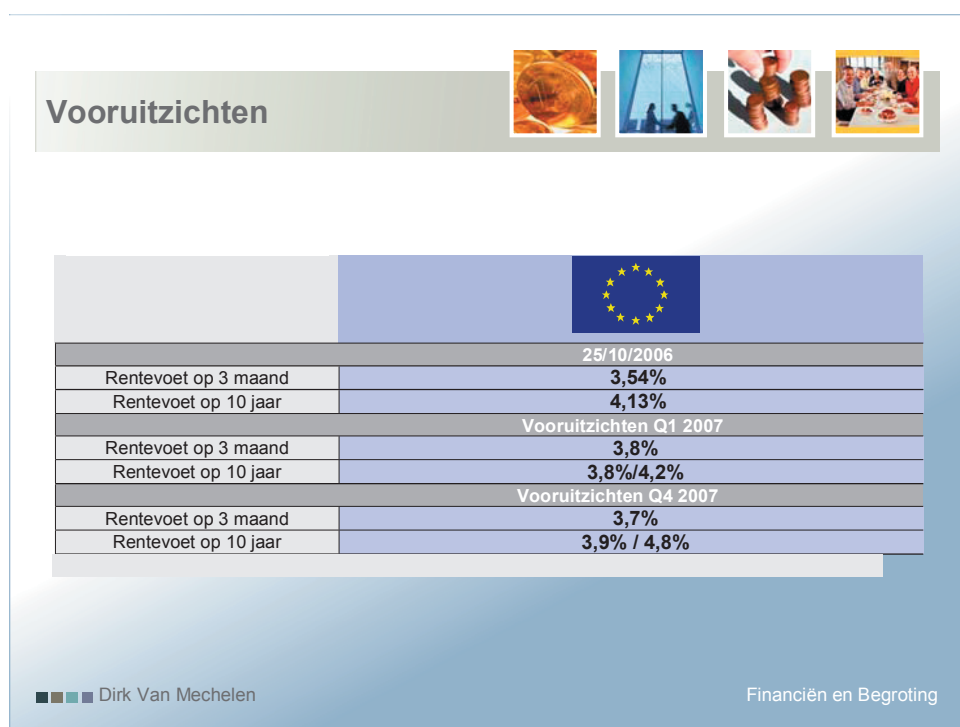
Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

De tendens naar een vlakke rentecurve is heel duidelijk te zien in bovenstaande grafiek.

Vooruitzichten

Minister Van Mechelen geeft nog een overzicht van de vooruitzichten:

I.3. Evolutie van de schuld – Schuldbeheer in 2005

Met de kasoverschotten werd de schuld versneld verder afgebouwd. De directe schuld daalde in 2005 met 318,262 miljoen euro tot 858,213 miljoen euro. De indirecte schuld werd in 2005 herleid van 28,238 miljoen euro tot 24,327 miljoen euro.

De minister stelt dat vanzelfsprekend deze schuldafbouw opnieuw aanleiding zal geven tot een substantiële verlaging van de jaarlijkse rentelasten. De minister verwijst ook naar de grafiek over het overzicht van de totale lasten op de begroting, dus zowel rente als kapitaalaflossingen, met betrekking tot de directe en indirecte schuld van 1998 tot 2005.

De totale schuld daalde in 2005 met 322,2 miljoen euro van 1.204,7 miljoen euro einde 2004 naar 882,5 miljoen euro einde 2005

Op het einde van 2005 is de schuld als volgt samengesteld:

Directe schuld = 858,2 miljoen euro

Indirecte schuld = 24,3 miljoen euro

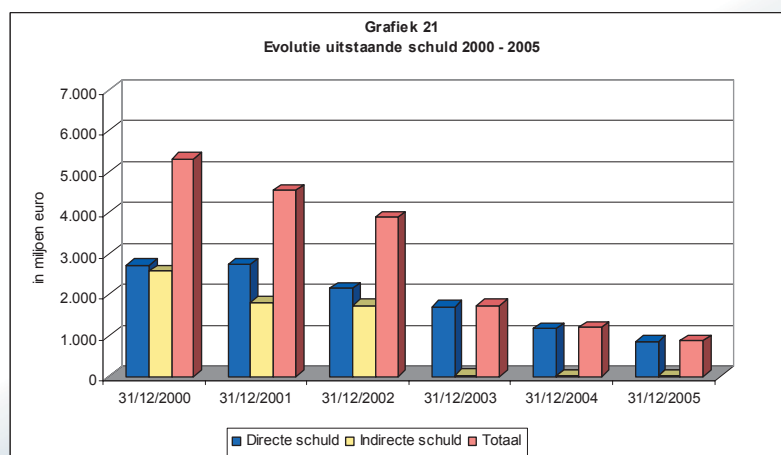
Evolutie van de schuld

Evolutie van de schuld

Tabel 1			
Evolutie van de uitstaande directe en indirecte schuld van de Vlaamse Gemeenschap (in miljoen euro)			
Datum	Directe schuld	Indirecte schuld	Totaal
31/12/2000	2.732,6	2.589,7	5.322,3
31/12/2001	2.736,6	1.814,2	4.550,8
31/12/2002	2.143,9	1.740,0	3.883,9
31/12/2003	1.715,6	32,0	1.747,6
31/12/2004	1.176,5	28,2	1.204,7
31/12/2005	858,2	24,3	882,5

Evolutie van de schuld

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

Evolutie van de schuld

Een overzicht van de schuldevolutie in 2005 vindt u terug in onderstaande tabel.

(in duizend euro)

	Directe schuld	Indirecte schuld	Totaal
Stand 1 januari 2005	1.176.476,2	28.237,7	1.204.713,9
Toevoeging debetsaldo	+86.861,7		+86.861,7
31/12/04 Inv. Fonds			
Opnames 2005 gemeenten en provincies binnen Inv. Fonds	+74.241,3		+74.241,3
Aflossingen 2005			
▪ Titel I	-165.808,3	-3.910,5	-169.718,8
▪ Titel III	-313.557,2		-313.557,2
Stand 31 december 2005	858.213,7	24.327,2	882.540,9

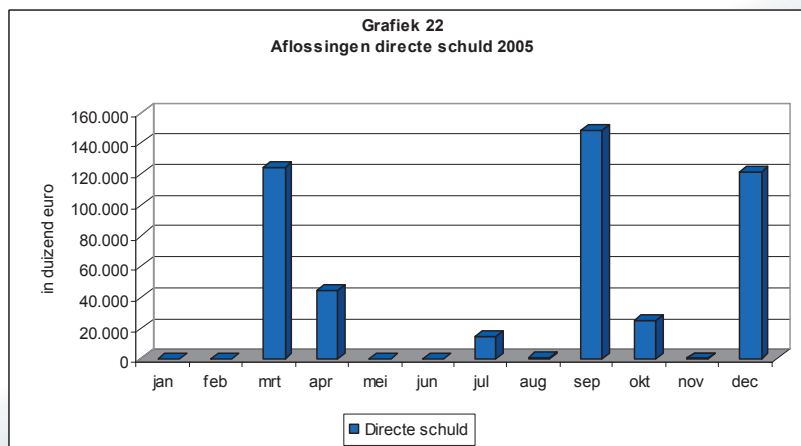
Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

I.4. Aflossing directe en indirecte schuld

De minister overloopt de aflossing van de directe en indirecte schuld. Hij wijst op een aantal piekmomenten bij de aflossingen van de schuld. Op het vlak van de aflossing van de directe schuld waren er vooral grote inspanningen in de maanden maart, april (kleiner maar ook nog substantieel), september en december; op het vlak van de aflossing van de indirecte schuld vooral in september en december.

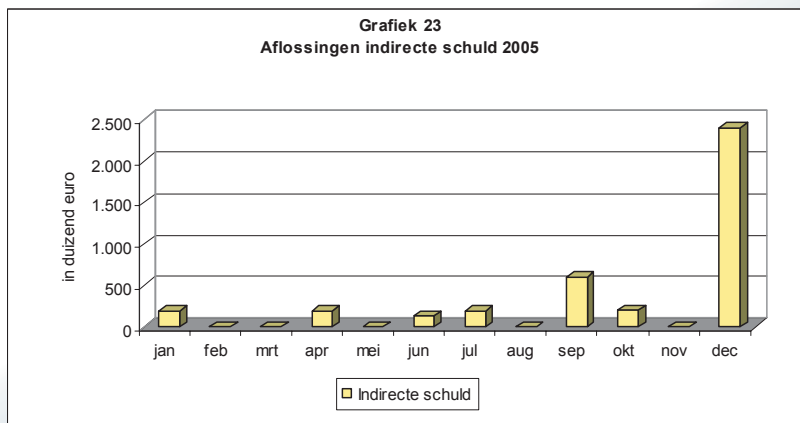
Aflossing directe schuld

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

Aflossing indirecte schuld

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

I.5. Kostprijs van de schuld

De totale last op de begroting van de directe en indirecte schuld evolueerde van 708,410 miljoen euro in 1998 tot 202,255 miljoen euro in 2005, hetgeen een recurrente jaarlijkse besparing vertegenwoordigt van 506,155 miljoen euro en, hetgeen nog belangrijker is, heeft voor meer dan 300 miljoen euro jaarlijkse bijkomende vrije beleidsruimte gecreëerd.

Vervolgens overloopt de minister de daling van de kostprijs van de uitstaande schuld. De gewogen gemiddelde rentevoet van de totale uitstaande directe schuldportefeuille is verder gedaald tot 5,19 percent.

Kostprijs schuld

Tabel 9
Historische lasten m.b.t. de totale directe en indirecte schuld (in duizend euro)

Jaar	Netto rentelasten (directe en indirecte schuld)	Aflossingen uit de begroting (directe en indirecte schuld)	Totale last op de begroting
2000	- 214.636,4	- 302.140,4	- 516.776,8
2001	- 171.997,7	- 177.118,6	- 349.116,3
2002	- 125.263,1	- 142.698,5	- 267.961,6
2003	- 95.527,6	- 138.118,9	- 233.646,5
2004	- 62.879,0	- 161.850,5	- 224.729,5
2005	- 41.133,8	- 161.121,4	- 202.255,2

Daling kostprijs uitstaande schuld

Ook in 2005 is de gewogen gemiddelde rentevoet van de totale uitstaande directe schuldportefeuille verder gedaald.

Voor 2004 bedroeg deze rentevoet 5,38%

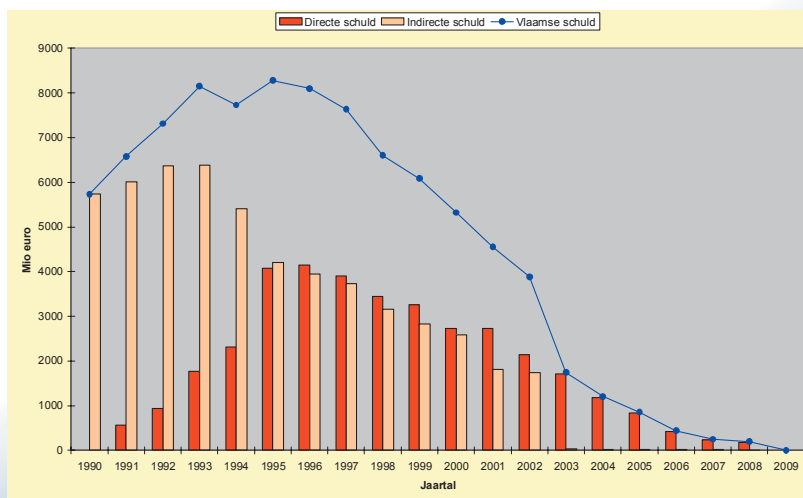
Voor 2005 bedroeg deze rentevoet **5,19%**

⇒ Vermindering is gevolg van het op eindvervaldag komen van een aantal oude leningen met relatief hoge rentevoeten

Gezien de ontegensprekelijk positieve gevolgen van de versnelde schuldafbouw wordt, in het licht van een actief schuldbeheer, onderzocht om bovenop de nu reeds voorziene contractuele aflossingen, de schuld versneld weg te werken via vervroegde terugbetalingen. In dit kader werden met Dexia Bank recent onderhandelingen opgestart om de consolidatielening 'herfinanciering leningen overheidsaandeel' in de loop van 2007 en 2008 eveneens vervroegd af te lossen.

Hierdoor zou 129,557 miljoen euro met een oorspronkelijke aflossingskalender die loopt tot eind 2020 vervroegd afgelost worden. Dienaangaande wil de minister echter wel duidelijk stellen dat dit alleen zal gebeuren mits een akkoord kan worden bereikt over een aanvaardbare wederbeleggingsvergoeding, hetgeen maakt dat hij niet bereid is dit te doen tegen om het even welke prijs. Als gevolg hiervan zou de totale schuld eind 2008 terugvallen tot nog slechts enkele 10-tallen miljoenen euro, en ook voor dit resterend bedrag is minister Van Mechelen van plan om aan zijn administratie te vragen na te gaan of er een soortgelijke transactie kan komen. Dit zou dan betekenen dat meteen de ambitieuze doelstelling om reeds eind 2008 te komen tot een quasi nul-schuld, effectief wordt gerealiseerd.

Evolutie schuld deze legislatuur

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

I.6. Kasbeheer in 2005

Zoals kan afgeleid worden uit de grafiek op pagina 29 van het schuldrapport werd er in 2005 permanent naar gestreefd om, op basis van een goede cashflowplanning, het saldo op de zichtrekening zo laag mogelijk te houden door de beschikbare thesauriemiddelen zoveel mogelijk te beleggen op korte termijn, en aldus rente-opbrengsten te laten genereren die hoger zijn dan hetgeen men krijgt op een zichtrekening.

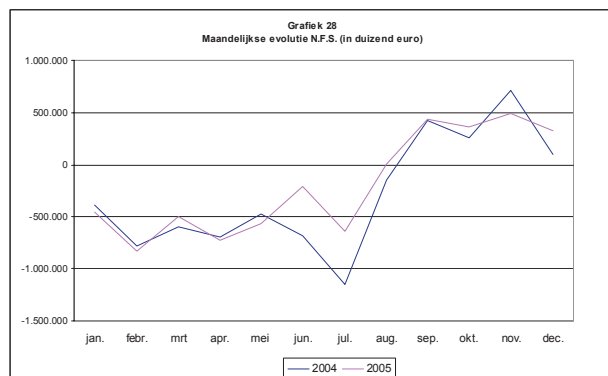
Voornamelijk schatkistcertificaten en sicav's leverden het hoogste rendement bij de concurrentiële bevragingen bij telkens de vijf grootbanken.

In 2005 leverden de beleggingen van de Vlaamse overheid bijna 5,4 miljoen euro op. Voor 2006 werd bij de begroting uitgegaan van een raming aan beleggingsopbrengsten van 6,5 miljoen euro. Dankzij een sterk verbeterde kaspositie (dus meer geld in kas), een stijgende kortetermijnrente (dus hogere rente-opbrengst) alsook een actief thesauriebeheer (zoeken naar maximaal rendement door goed te plannen en te beleggen en waardoor onder andere tijdens het tweede semester voor relatief langere periodes kon worden belegd), bedragen de rente-opbrengsten voor 2006 eind oktober reeds meer dan 17 miljoen euro.

Om te voldoen aan de Europese normen van het Stabiteitspact moest de Vlaamse Regering bij het jaareinde 2005 in ESR-termen een resultaat kunnen voorleggen van +618,643 miljoen euro. De Vlaamse Regering deed echter nog beter dan de door HRF reeds verstrengde norm. Het jaar 2005 werd immers afgesloten met een saldo van om en bij de 700 miljoen euro.

Ook de kas van de Vlaamse overheid vertoonde op het einde van 2005 een overschot van 188,896 miljoen euro.

Beleggingen tussentijdse kasoverschotten

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

Beleggingen tussentijdse kasoverschotten

De grafiek geeft voor 2004 – 2005 het gecumuleerd maandelijks verloop van het netto te financieren saldo of het gecumuleerd overschot van de kasontvangsten op de kasuitgaven.

2e jaarhelft wordt kassaldo sterk verbeterd door de inning van de onroerende voorheffing

De totale gerealiseerde meerwaarde beleggingen was +/- 5 miljoen euro in 2005

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

I.7. Waarborgen in 2005

De totale gewaarborgde schuld bedroeg 6,978 miljard euro op het einde van 2005 tegenover 6,671 miljard euro op het einde van 2004. De lijst met de instellingen die in 2005 een door het Vlaams Gewest gewaarborgde lening opnamen, werd uitgebreid met het ARKimedefonds.

Gewaarborgde schuld

Tabel 11: Evolutie van de waarborgen van de Vlaamse Gemeenschap sinds 2002 (in miljoen EUR)

	31/12/02			31/12/03			31/12/04			31/12/05		
	Gewaarborgde schuld	Uitwinningen (1)	Terugwinningen	Gewaarborgde schuld	Uitwinningen (1)	Terugwinningen	Gewaarborgde schuld	Uitwinningen (1)	Terugwinningen	Gewaarborgde schuld	Uitwinningen (1)	Terugwinningen
Economische expansie	24.450			18.147	2.773		17.612	0.167		14.285		
Scheepskredieten	38.710			34.088			27.18			8.372		
Sociale Huisvesting	767.832	0.212	0.080	849.411	0.442	0.074	795.775	0.130	0.077	720.185	0.167	0.0
VWV	111.459			113.203			112.943			102.463		
Dorus Flandria	228.609			218.923			208.389			196.934		
Kind en Gezin	9.701			8.825			6.087			5.326		
GOM (VI.Brah)	0.527			0.170			0.000			0.000		
VVM	191.062			227.341			261.348			292.244		
VIM	682.017			842.240			880.12			1.173.239		
GIMV(2)	1.385			0.949			0.514			0.000		
Vlaams Woningfonds	1.416.369			1.470.120			1.503.96			1.537.301		
Studietoelagen VZW	2.770			2.536			2.226			1.939		
"Gezinsbond"												
Universiteiten (sociale sector)	62.636			58.607			54.571			50.534		
Universitair Ziekenhuis Gent	26.973			25.047			23.12			21.193		
FMSV-lening	121.022			125.279			126.686			117.536		
GIMVINDUS (3)	157.834			0.000			0.000			0.000		
VFBZ	36.388			36.740			33.09			30.443		
K.M.D.A.				5.000			4.5			4.000		
V.I.B.				8.000			7.745			7.478		
I.M.E.C.				46.025			42.843			39.661		
SYNTRA (4)	14.600			12.473			11.088			9.878		
VST (4)	1.470			1.128			0.883			0.590		
Stad Antwerpen (1)												
1. ex Fonds 208	654.440			630.392			607.111			582.505		
2. ex Vlaams Financieringsfonds	416.774			401.459			386.633			370.962		
Stad Gent												
1. ex Fonds 208	95.927			86.089			75.282			63.550		
2. ex Vlaams Financieringsfonds	5.147			4.585			3.973			3.326		
OGIO	90.255	0.014	0.040	112.122	0.014	0.031	123.844	0.014	0.000	138.300	0.012	0.
VIPA	548.434	0	0	547.908			548.443			597.368		
FIVA							6.311			7.602		
VLIF	332.059	0.008	0	308.371	1.554	0	284.307	1.202	0.000	267.701	1.055	0.0
ARKimedefonds										120.530		
Liflionshoekkunnel N.V.							151.310			133.720		
BAM							193.17			193.170		
N.G.O.'s							1.540			7.549		
Waarborgbeheer N.V. (6)	178.930	8.042	3.004	166.020	4.115	2.296	169.590	4.438	1.972	164.322	8.244	3.3
TOTAAL	6.219.609	12.851	3.124	6.365.655	8.898	2.401	6.671.85	6.960	2.049	6.978.718	9.488	3.5

(1) Actuele begrotingsuitgaven als gevolg van uitwinning van waarborgen.

(2) Financiering kapitaalbreng in "Dorus Flandria" via dochter Hablin N.V.

(3) Deze schuld werd in 2001 in het kader van de vereffening van GIMVINDUS NV over gedragen aan STAAL VLAANDEREN NV

(4) De uitstaande schulden m.b.t. het VIZO en de VST werden per 31/12/2000 overgeheveld van de indirecte schuld naar de gewaarborgde schuld

(5) Vanaf 01/11/93 is er een nieuwe reglementering van toepassing waarbij er een onderscheid gemaakt wordt tussen gewaarborgde kredieten en risicokapitaal

Dirk Van Mechelen

Financiën en Begroting

I.8. Rating

Tot slot deelt minister Van Mechelen nog mee dat het ratingbureau Standard & Poor's op 9 december 2005 de Long Term Rating 'AA+' van de Vlaamse overheid heeft herbevestigd. Daarmee behoudt Vlaanderen dezelfde kredietwaardigheid als de federale overheid. Voor 2006 vond de jaarlijkse audit van Standard & Poor's plaats op 20 oktober 2006.

II. BESPREKING

Bij de presentatie van het rapport van de Vlaamse Regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap in 2005 (*Parl.St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 32/1), werden geen opmerkingen geformuleerd.

De verslaggever,

Hilde EECKHOUT

De voorzitter,

Sven GATZ